

Zuyd Hogeschool

B Vertaalacademie

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In december 2018 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Vertaalacademie van Zuyd Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft een vierjarige voltijdopleiding in Maastricht. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **goed**.

Het panel heeft vastgesteld dat het competentieprofiel met zeven competentiegebieden een goed en concreet beeld geeft van waaraan studenten aan het eind van de opleiding als beginnend beroepsoefenaar moeten voldoen. Het betreft vakspecifieke competenties, zoals de vertaalcompetentie en de linguïstische en tekstuele competentie, en meer generieke competenties, zoals zoekstrategieën en onderzoekscompetentie en de zakelijke en ondernemingsgerichte competentie. Het (internationale) hbo-bachelorniveau is volgens het panel goed aangetoond doordat de competenties zijn gerelateerd aan de Dublin-descriptoren. De beoogde leerresultaten zijn passend voor de beroepspraktijk en sluiten goed aan bij de verwachtingen van het werkveld. Het panel onderschrijft de alomvattende visie van de Vertaalacademie op het beroep, met daarin ook aandacht voor technologische aspecten, bedrijfsvoering, autonomie en ethiek.

De Vertaalacademie profileert zich met het aanbieden van vier specialisaties vanaf het derde studiejaar: Vakspecifiek vertalen, Tolken, Ondertitelen en Lokaliseren & Vertaaltechnologie. De specialisatie is een aanvulling op het hoofdvak Vertalen. De specialisaties bieden studenten de kans eigen wegen in te slaan. Met de twee specialisaties Ondertitelen en Lokaliseren & Vertaaltechnologie sluit de Vertaalacademie goed aan bij nieuwe vormen van dienstverlening in de markt. De Vertaalacademie onderhoudt veel en intensieve contacten met het werkveld, waardoor er ook afstemming wordt bereikt over de beoogde leerresultaten. De werkveldcommissie is actief betrokken bij de opleiding, zowel bij de actualisering van de doelstellingen van de opleiding als bij de invulling van het curriculum.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **voldoende**.

Het programma sluit in voldoende mate aan bij de beoogde leerresultaten. De eindcompetenties van het landelijk profiel zijn in het programma afgedekt. De relatie tussen de eindcompetenties en de leerdoelen van de leerlijnen en curriculumonderdelen is in de studiegidsen voldoende inzichtelijk gemaakt. Het programma is verder praktijkgericht en breed, met niet alleen aandacht voor taalvaardigheid en vertaal-/ tolkvaardigheid, maar ook voor ICT en de toepassingsgebieden recht, economie en techniek. De opleiding heeft ingezien dat met name de opzet van het eerste jaar verbetering behoeft om de studeerbaarheid te verbeteren. Zij heeft hiertoe treffende maatregelen genomen. Studenten en alumni zijn overwegend positief over het programma, vooral vanwege de praktijkgerichtheid en breedte. Wel vragen zij om meer aandacht voor de zakelijke aspecten van het beroep. In het programma is er in de ogen van het panel voldoende aandacht voor actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk, zoals nieuwe ICT-ontwikkelingen en nieuwe vormen van dienstverlening. Het programma biedt volgens het panel met de

specialisaties en de invulling van de stages en minoren voldoende mogelijkheden om eigen accenten te leggen. De internationale oriëntatie is volgens het panel evident inherent aan het programma. Onderzoeksvaardigheden zijn in de ogen van het panel goed geïntegreerd in de vertaalkvakken en in het vak Vertaalwetenschap. Het programma van de specialisatie Tolken behoeft volgens het panel verdere explicitering.

Het panel ziet goede nieuwe ontwikkelingen in het programma, zoals de recent gestarte integratie van de vakken Recht, Economie en Techniek in het vertaalonderwijs. Positief is het initiatief om de visie op het vertaalonderwijs opnieuw te herijken. Het is hierbij volgens het panel ook van belang dat de opleiding de grote hoeveelheid vertaalopdrachten die studenten moeten maken, ter discussie stelt.

Het panel is van mening dat het programma zeer studentgericht is met veel individuele aandacht voor de student. Studenten voelen zich thuis op de opleiding. De studieloopbaanbegeleiding is adequaat ingericht. De begeleiding tijdens de Taalstage buitenland in het derde jaar kan volgens het panel intensiever. Een punt van zorg is de interne communicatie. Die is het afgelopen jaar volgens de hogerejaarsstudenten wel verbeterd, maar de opleiding moet volgens hen alert blijven op een strakke aansturing van de berichtgeving aan studenten over de dagelijkse dingen. Het is duidelijk dat de consistentie van de informatievoorziening verbetering behoeft.

De opleiding heeft een goed team van hoog gekwalificeerde, ervaren en betrokken docenten. De docenten beschikken over de juiste expertise om het programma af te dekken. Studenten oordelen positief over hun docenten en hun deskundigheid.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **voldoende**.

Het systeem van toetsing van de Vertaalacademie voldoet aan de gangbare norm. De toetsen voldoen aan het hbo-niveau en sluiten aan bij de leerdoelen en/of competenties en de werkvormen. De mix van toetsvormen is passend hierbij. De navolgbaarheid van de beoordelingen van de toetsen is volgens het panel voor verbetering vatbaar. De beoordelingsformulieren kunnen aan inzichtelijkheid winnen. Het invullen hiervan kan consistentier. De informatievoorziening over de toetsing is adequaat. Het panel pleit voor meer focus in de toetsing. Het heeft toetsen gezien met in één toets veel verschillende onderdelen (vertaling, kennisvragen, terminologie et cetera). Dit is in haar ogen niet bevorderlijk voor een goede toetsbaarheid. Het panel heeft kunnen constateren dat in de propedeuse al een begin is gemaakt met het aanbieden van meer gerichte toetsing. Van de kwaliteit van de toetsen van de specialisatie Tolken heeft het panel alleen een indruk kunnen krijgen op basis van mondelinge informatie hierover van docenten en studenten en de toetsinformatie in de betreffende cursusbeschrijvingen. Deze indruk is overigens gematigd positief.

De kwaliteit van de toetsing en beoordeling is goed geborgd door de veelvuldige toepassing van het vier-ogen-principe en de activiteiten van de examencommissie en toetscommissie. Het panel heeft de indruk gekregen dat de examencommissie en toetscommissie hun werk goed verrichten en goed voor hun taken en verantwoordelijkheden zijn toegerust. Het panel spoort de opleiding aan de BKE-certificering van de examinatoren die nog niet BKE-gecertificeerd zijn, snel af te ronden. Dit zal de kwaliteit van toetsing en beoordeling verder kunnen verhogen.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **voldoende**.

Het afstudeertraject kent voor alle specialisaties een goede opzet. De opleiding toont hiermee in voldoende mate aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De afstudeerdossiers voldoen volgens het panel aan het hbo-niveau. De vertalingen zijn volgens het panel van voldoende tot goede kwaliteit. Het panel plaatst wel kanttekeningen bij de inzichtelijkheid van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken. Alumni kijken met tevredenheid terug op de opleiding en vinden dat de opleiding hen goed heeft voorbereid op de beroepspraktijk. Wel vragen zij meer aandacht voor het onderwerp ondernemerschap. Vertegenwoordigers van het werkveld oordelen positief over de opleiding en de kwaliteit van de afgestudeerden. Afgestudeerden kunnen volgens hen ook goed omgaan met de factor tijd.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Schets van de opleiding	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	13
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	22
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	25
Eindoordeel over de opleiding	27
Aanbevelingen	28
Bijlagen	29
Bijlage 1 Bezoekprogramma	30
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	31

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Vertaalacademie van Zuyd Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Zuyd Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en het *NQA-protocol 2018 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 4 december 2018.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer A. Minkman (voorzitter, domeindeskundige)

De heer drs. M.M.C. Lemmens (domeindeskundige)

Mevrouw prof. dr. H. Salaets (domeindeskundige)

Mevrouw Y. Verschueren (studentlid)

De heer drs. M. Fokkema, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatierapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2018*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

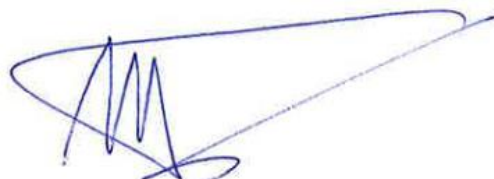
Utrecht, 9 april 2019

Panelvoorzitter

Lead-auditor

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Minkman', written in a cursive style.

A. Minkman

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Fokkema', written in a stylized, cursive style.

Drs. M. Fokkema

Schets van de opleiding

De Vertaalacademie van Zuyd Hogeschool in Maastricht maakt deel uit van de Faculteit International Business and Communication, samen met de opleidingen Oriëntaalse talen en communicatie, European Studies en International Business. De Vertaalacademie biedt een hbo-bacheloropleiding voor vertalers. In de eerste twee studiejaar combineren studenten Engels met Duits, Frans of Spaans. Aan het einde van het tweede jaar kiest de student een hoofdtaal en een specialisatie. Deze specialisatie is een aanvulling op het hoofdvak vertalen: Vakspecifiek vertalen, Tolken, Ondertitelen en Lokaliseren & Vertaaltechnologie. Binnen het hoofdvak Vertalen specialiseren studenten zich verder in een vakgebied (Economie, Recht of Techniek). Ten tijde van de visitatie had de Vertaalacademie 212 studenten. De instroom schommelt de laatste jaren tussen de 80 en 120 studenten. In het studiejaar 2018 -2019 zijn er 76 eerstejaars ingestroomd.

Het praktijkonderwijs is bij de Vertaalacademie sterk ontwikkeld. Het vlaggenschip hiervan is het interne vertaalbureau, Skills Lab, dat onder de naam Zuyd Vertalingen opereert. In dit vertaalbureau voeren studenten onder auspiciën van docenten vertaalopdrachten uit van externe klanten, evenals gesimuleerde opdrachten. Deze vertaalopdrachten zijn onderdeel van de interne stage in het vierde jaar. Studenten doen in het Skills Lab ook bedrijfsmatige ervaring op, in de rol van bijvoorbeeld office-manager of ICT-manager. Door het opzetten van dit interne vertaalbureau heeft de Vertaalacademie internationaal een pioniersrol in het vertaalonderwijs gespeeld. De Vertaalacademie heeft in dit kader ook het International Network of Simulated Translation Bureaus opgericht.

Ook onderzoek komt aan bod in de Vertaalacademie. Zij heeft samen met ITV Hogeschool voor Tolken en Vertalers in Utrecht een lectoraat opgericht, het lectoraat Toegepaste Vertaalwetenschappen. Het onderzoek van dit lectoraat is toegespitst op de relatie vertaalproces – productiekwaliteit en op vertaalstrategieën, met als doel de didactisering van efficiënte vertaalhandelingen en de borging van kwaliteit. Daarnaast is het lectoraat International Relationship Management van Zuyd Hogeschool betrokken bij de Vertaalacademie. Bij dit lectoraat staan machinevertaling en post-editing op de onderzoeksagenda. Verder participeert de Vertaalacademie in een Europese researchgroep om de verschillende prestatieniveaus voor vertalen vast te stellen met het doel een gemeenschappelijk Europees Referentiekader te ontwikkelen dat vertaalopleidingen en het werkveld als zodanig kunnen gebruiken.

Het studiejaar 2017 – 2018 is voor de Vertaalacademie een woelige periode geweest. De Vertaalacademie is in de Zelfevaluatie hierover bijzonder open. In dit jaar zijn spanningen naar boven gekomen die voortkwamen uit verschillen in zienswijzen over de koers van de opleiding en uit ontevredenheid over het functioneren van het management. Dit heeft geleid tot de volgende maatregelen: het hoofd opleiding is vervangen en er is een nieuwe koers uitgezet. Speerpunten van de nieuwe koers waren en zijn de continuïteit van het onderwijs, teamontwikkeling, de ervaren werkdruk bij het personeel, de interne communicatie en de kwaliteitsborging. Een eerder ingezet curriculumvernieuwingstraject is toen tijdelijk stopgezet en de focus is gelegd op verbeteringen in de studeerbaarheid en doceerbaarheid van het eerste studiejaar. Daarnaast heeft de Vertaalacademie geïnvesteerd in de verbetering van de interne communicatie en het verder expliciteren van beleid. Ten tijde van de visitatie heeft het panel gelukkig kunnen constateren dat deze maatregelen hun effect niet hebben gemist. Dit wordt ook door studenten en docenten onderschreven. Beide groepen zijn zeer positief over de gerealiseerde

verbeteringen en zijn zeer gemotiveerd om de weg naar boven samen met het management voort te zetten.

Als belangrijke uitdaging ziet de Vertaalacademie het 'trilemma' om het juiste evenwicht te vinden tussen de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de opleiding. De Vertaalacademie kent al jaren een hoge uitval in het eerste jaar en heeft een lage docent/student-ratio: 1:16. Daarmee staat de opleiding onder financiële druk. De Vertaalacademie heeft diverse maatregelen getroffen om deze problematiek aan te pakken. In de voorlichting wordt bijvoorbeeld meer nadruk gelegd op de vereiste kennis van de moedertaal en op wat het werk van vertaler inhoudt. Aanmelders doen daarnaast een uitgebreide studiekeuzecheck. De opleiding werkt aan de verbetering van de aansluiting op het voortgezet onderwijs, met name bij het vak Nederlands voor Vertalers. Ook zijn er maatregelen getroffen om vooral de studeerbaarheid van het eerste jaar te verbeteren, bijvoorbeeld door een betere spreiding van de studielast en de integratie van de vakken Recht, Economie en Techniek met de vertaalkvakken. Ook de doceerbaarheid krijgt aandacht, door bijvoorbeeld kritisch te kijken naar de hoeveelheid opdrachten die studenten moeten inleveren.

De belangrijkste ambities voor de nabije toekomst zijn het vaststellen van een aangescherpte onderwijsvisie en het realiseren van een daaruit voortvloeiende verdere curriculumvernieuwing. De verlaging van de werkdruk van docenten is een andere ambitie. De herziening van het wervingsplan om de eerstejaarsinstroom te doen stijgen heeft daarnaast ook prioriteit.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel heeft vastgesteld dat het competentieprofiel met zeven competentiegebieden een goed en concreet beeld geeft van waaraan studenten aan het eind van de opleiding als beginnend beroepsoefenaar moeten voldoen. Het betreft vakspecifieke competenties, zoals de vertaalcompetentie en de linguïstische en tekstuele competentie, en meer generieke competenties, zoals zoekstrategieën en onderzoekscompetentie en de zakelijke en ondernemingsgerichte competentie. Het (internationale) hbo-bachelorniveau is volgens het panel goed aangetoond doordat de competenties zijn gerelateerd aan de Dublin-descriptoren. De beoogde leerresultaten zijn passend voor de beroepspraktijk en sluiten goed aan bij de verwachtingen van het werkveld. Het panel onderschrijft de alomvattende visie van de Vertaalacademie op het beroep, met daarin ook aandacht voor technologische aspecten, bedrijfsvoering, autonomie en ethiek.

De Vertaalacademie profileert zich met het aanbieden van vier specialisaties vanaf het derde studiejaar: Vakspecifiek vertalen, Tolken, Ondertitelen en Lokaliseren & Vertaaltechnologie. De specialisatie is een aanvulling op het hoofdvak Vertalen. De specialisaties bieden studenten de kans eigen wegen in te slaan. Met de twee specialisaties Ondertitelen en Lokaliseren & Vertaaltechnologie sluit de Vertaalacademie goed aan bij nieuwe vormen van dienstverlening in de markt. De Vertaalacademie onderhoudt veel en intensieve contacten met het werkveld, waardoor er ook afstemming wordt bereikt over de beoogde leerresultaten. De werkveldcommissie is actief betrokken bij de opleiding, zowel bij de actualisering van de doelstellingen van de opleiding als bij de invulling van het curriculum.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Het beroepsbeeld van de Vertaalacademie laat zich als volgt kort omschrijven. De Vertaalacademie leidt vertalers op die breed inzetbaar zijn. Zij hebben volgens de opleiding kennis van een aantal toepassingsgebieden waarop zij vertalen, zoals recht, economie en techniek. De afgestudeerde vertaler beheerst de vreemde taal actief op het C1-niveau van het Europese Referentiekader (ERK). Hij (h)erkent kennislacunes en kan vervolgens efficiënt aanvullende relevante kennis vergaren. Hiertoe kan hij effectief onderzoek uitvoeren en is bekend met de gangbare hulpmiddelen voor gegevensverzameling. De afgestudeerde vertaler is (intercultureel) communicatief vaardig. De vertaler werkt efficiënt en effectief met digitale en andere hulpmiddelen. Hij kan een eigen onderneming runnen en als werknemer of ondernemer goed functioneren in een professionele werkomgeving. Hij werkt volgens de binnen het beroepenveld gebruikelijke ethische regels. Met deze elementen hanteert de opleiding volgens

het panel een alomvattend en actueel beroepsbeeld. De actieve beheersing van de hoofdtaal op C1-niveau is volgens het panel noodzakelijk voor het op hoog niveau kunnen functioneren als vertaler in de beroepspraktijk.

Beoogde leerresultaten

De Vertaalacademie gebruikt het landelijk beroeps- en competentieprofiel voor de beginnende vertaler en de beginnende tolk, zoals in 2010 vastgesteld en in 2018 herzien door het Overleg Vertaalopleidingen Nederland (OVN), waarin de bachelor-vertaalopleidingen in Nederland zitting hebben. Het competentieprofiel kent zeven beroepscompetentiegebieden:

- vertaal- of tolkcompetentie
- linguïstische en tekstuele competentie
- zoekstrategieën en onderzoekscompetentie
- culturele competentie
- technische competentie
- zakelijke en ondernemingsgerichte competentie
- beroepsethische competentie.
-

De competenties uit het landelijk profiel zijn gerelateerd aan de Dublin-descriptoren, waarmee is aangetoond dat zij het (internationale) bachelorniveau vertegenwoordigen. Het panel oordeelt positief over de set eindcompetenties van de opleiding. Ze kenmerken zich door volledigheid en sluiten goed aan bij het beroepsbeeld van de opleiding en de actuele ontwikkelingen in het werkveld.

Profilering

De Vertaalacademie profileert zich met het aanbieden van vier specialisaties vanaf het derde studiejaar, als aanvulling op het hoofdvak Vertalen. Het gaat om de specialisaties Vakspecifiek vertalen (economie, recht of techniek), Tolken, Ondertitelen en Lokaliseren & Vertaaltechnologie. Het panel oordeelt in principe positief over deze keuzemogelijkheden. Het biedt studenten de kans eigen wegen in te slaan. Met de twee specialisaties Ondertitelen en Lokaliseren & Vertaaltechnologie sluit de Vertaalacademie goed aan bij nieuwe vormen van dienstverlening in de markt. Wel vraagt het panel zich af of het blijven aanbieden van vier specialisaties niet moet worden heroverwogen gezien de wat zorgelijke financiële positie van de Vertaalacademie.

Borging

Bij het opstellen van het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel is intensief afgestemd met externe organisaties en stakeholders. Er is hierbij ook gekeken naar verwante buitenlandse opleidingen. De Vertaalacademie heeft een actieve, breed samengestelde werkveldcommissie, zo heeft het panel kunnen constateren. Deze is ook intensief betrokken geweest bij de ontwikkeling van het beroeps- en opleidingsprofiel. De eindcompetenties zijn door het Platform Sector Tolken en Vertalen in Nederland (PSTEVIN) bekrachtigd en erkend als equivalent van de startcompetenties die in de beroepspraktijk worden gehanteerd. In PSTEVIN hebben het Overleg Nederlandse Vertaalopleidingen zitting, alle relevante brancheverenigingen en het Bureau Wbtv (Wet beëdigde tolken en vertalers). Het Bureau Wbtv implementeert de Wet op de beëdigde tolken en vertalers uit 2009. Het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel en de eindcompetenties zijn als vereiste opgenomen in deze wet. Bij de herziening van het beroepsprofiel in 2018 is ook rekening gehouden met de Europese norm voor vertaaldiensten ISO 17100:2015. Het panel heeft veel

waardering voor deze brede en intensieve werkveldcontacten. Het panel is van mening dat het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel en de eindcompetenties hiermee goed zijn geborgd in het werkveld.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het programma sluit in voldoende mate aan bij de beoogde leerresultaten. De eindcompetenties van het landelijk profiel zijn in het programma afgedekt. De relatie tussen de eindcompetenties en de leerdoelen van de leerlijnen en curriculumonderdelen is in de studiegidsen voldoende inzichtelijk gemaakt. Het programma is verder praktijkgericht en breed, met niet alleen aandacht voor taalvaardigheid en vertaal-/ tolkvaardigheid, maar ook voor ICT en de toepassingsgebieden recht, economie en techniek. De opleiding heeft ingezien dat met name de opzet van het eerste jaar verbetering behoeft om de studeerbaarheid te verbeteren. Zij heeft hiertoe treffende maatregelen genomen. Studenten en alumni zijn overwegend positief over het programma, vooral vanwege de praktijkgerichtheid en breedte. Wel vragen zij om meer aandacht voor de zakelijke aspecten van het beroep. In het programma is er in de ogen van het panel voldoende aandacht voor actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk, zoals nieuwe ICT-ontwikkelingen en nieuwe vormen van dienstverlening. Het programma biedt volgens het panel met de specialisaties en de invulling van de stages en minoren voldoende mogelijkheden om eigen accenten te leggen. De internationale oriëntatie is volgens het panel evident inherent aan het programma. Onderzoeksvaardigheden zijn in de ogen van het panel goed geïntegreerd in de vertaalvakken en in het vak Vertaalwetenschap. Het programma van de specialisatie Tolken behoeft volgens het panel verdere explicitering.

Het panel ziet goede nieuwe ontwikkelingen in het programma, zoals de recent gestarte integratie van de vakken Recht, Economie en Techniek in het vertaalonderwijs. Positief is het initiatief om de visie op het vertaalonderwijs opnieuw te herijken. Het is hierbij volgens het panel ook van belang dat de opleiding de grote hoeveelheid vertaalopdrachten die studenten moeten maken, ter discussie stelt.

Het panel is van mening dat het programma zeer studentgericht is met veel individuele aandacht voor de student. Studenten voelen zich thuis op de opleiding. De studieloopbaanbegeleiding is adequaat ingericht. De begeleiding tijdens de Taalstage buitenland in het derde jaar kan volgens het panel intensiever. Een punt van zorg is de interne communicatie. Die is het afgelopen jaar volgens de hogerejaarsstudenten wel verbeterd, maar de opleiding moet volgens hen alert blijven op een strakke aansturing van de berichtgeving aan studenten over de dagelijkse dingen. Het is duidelijk dat de consistentie van de informatievoorziening verbetering behoeft.

De opleiding heeft een goed team van hoog gekwalificeerde, ervaren en betrokken docenten. De docenten beschikken over de juiste expertise om het programma af te dekken. Studenten oordelen positief over hun docenten en hun deskundigheid.

Onderbouwing

De Vertaalacademie heeft de relatie tussen de eindcompetenties en de verschillende curriculumonderdelen volgens het panel goed aangeduid in de OER, de studiehandleidingen en de competentiematrix. De student ontwikkelt zijn competenties gedurende de studie in oplopende moeilijkheid, complexiteit, diepgang en omvang. Per eindcompetentie is in de competentiematrix een niveauaanduiding aangegeven die correspondeert met de drie verschillende fases van de studie. Aan het eind van de propedeuse bereikt de student het competentieniveau 1: doorstroombekwaam/studiebekwaam. Hij beschikt dan over voldoende kennis om deze in een eenvoudige beroepssituatie onder begeleiding toe te passen. In de hoofdfase, aan het eind van het derde jaar bereikt de student competentieniveau 2: basisbekwaam. Hij is in staat om zelfstandig de competenties toe te passen in een relatief eenvoudige beroepssituatie. Aan het eind van de studie is hij startbekwaam/beroepsbekwaam, competentieniveau 3. De student is in staat om zelfstandig de competenties toe te passen in een complexe beroepssituatie.

Opzet en inhoud curriculum

Het curriculum is opgebouwd uit vijf leerlijnen: Vertalen, Taalbeheersing en taalverwerving, Praktijk, Competentiemanagement en Toepassingsgebied. In de propedeuse maakt de nieuwe student kennis met het vertalen en de vertaalwereld en legt hij de basis voor het vervolg van de studie. Ook herhaalt hij de basisregels van de moedertaal – het Nederlands – en past deze toe. Hij gaat aan de slag met twee vreemde talen: Engels en daarnaast Duits, Frans of Spaans. De student werkt bij deze onderdelen aan zijn taalvaardigheid, vertaalvaardigheden en ook tolkvaardigheden. Ook maakt hij kennis met de toepassingsgebieden waarop vele van de teksten die hij vertaalt betrekking hebben: economie, techniek en recht. Deze toepassingsgebieden zijn recent in het curriculum geïntegreerd in de vertaalkvakken. In het onderdeel Competentiemanagement en praktijksimulatie is er aandacht voor studieloopbaanbegeleiding (SLB), professionele houding en praktijksimulaties. Met de opzet en inhoud van het propedeuseprogramma borgt de Vertaalacademie de selecterende en oriënterende functie van de propedeuse adequaat, aldus het panel. In de vertaalkvakken krijgen de studenten voldoende inzicht in de mate van geschiktheid voor het vertalen. De praktijksimulaties bieden studenten voldoende mogelijkheden om zich op de beroepspraktijk te kunnen oriënteren.

In de hoofdfase verbreedt de student de basiskennis opgedaan in de propedeuse en past hij deze toe. De student maakt in de hoofdfase vooral veel “vertaalkilometers”. In het tweede jaar gaat de student verder met het onderdeel Nederlands voor vertalers en de twee vreemde talen – de nadruk ligt op taalvaardigheid, vertaalvaardigheden en tolkvaardigheden – en competentie management. Bij het onderdeel Praktijksimulatie/ICT in jaar twee vormt vertaaltechnologie een belangrijke component. Studenten leren vertalen en ‘post-editen’ met behulp van vertaaltools, zoals SDL Trados Studio en Memosource. Bij post-editen gaat het om het bewerken van ‘*machine translation output*’ zoals van *Google Translate*. Ook in het derde en vierde jaar maken studenten gebruik van vertaaltools. In het onderdeel Praktijksimulatie/ICT in jaar twee maken studenten verder kennis met ondertitelen, lokaliseren – het vertalen van software, games, websites en grafisch materiaal – en projectmanagement. Ook lopen studenten een snuffelstage in jaar twee. In de vrije ruimte ontplooit de student op eigen initiatief activiteiten die bijdragen aan zijn competentieontwikkeling. Voorbeelden hiervan zijn het bijwonen van congressen en lezingen, activiteiten in een beroepsvereniging, bestuurswerk, voorlichtingsactiviteiten voor de Vertaalacademie of extra snuffelstages.

Aan het eind van het tweede jaar kiest de student een hoofdtaal en een specialisatie: Vakspecifiek vertalen, Tolken, Ondertitelen of Lokaliseren & Vertaaltechnologie. Het derde jaar begint met een taalstage in het buitenland. In de tweede helft van jaar drie staan vakspecifiek vertalen, Nederlands voor vertalers, vertaaltheorie en de specialisatie op het programma. Ook voeren studenten een lees- en vertaalproject uit op het gebied van de toepassingsgebieden. In het laatste jaar volgt de student vertaalklassen, vakken voor zijn specialisatie, een minor en een interne en externe vertaalstage. De eindcompetenties toetst de opleiding integraal in de externe stage en het werkstuk vakspecifiek vertalen, zie verder standaard 4.

Kennismaking met de praktijk

Op verschillende momenten in zijn studie maakt de student kennis met de praktijk. In de praktijksimulatie in de propedeuse doorloopt de student het traject van een vertaalopdracht zelfstandig en in samenwerking met andere studenten. Hij leert hierbij ook om te gaan met strakke planning/deadlines. Tijdens de zogenaamde VAC (vertaalacademie)-dagen maakt hij kennis met de verschillende facetten van de beroepspraktijk en de vertaalwereld. In het tweede jaar staat de praktijksimulatie vooral in het teken van het leren omgaan met ICT-middelen, waaronder vertaaltools.

In het curriculum is veel ruimte gereserveerd voor stages. Zoals hierboven aangegeven, lopen studenten in het tweede jaar studenten één of meer snuffelstages en in de eerste helft van jaar drie een taalstage in het buitenland (30 EC). De student verblijft in een land waar de hoofdtaal van de student de omgangstaal is. Hij werkt in een organisatie of bedrijf, zodat hij ervaart hoe het is om te wonen en werken in een vreemd land en tegelijkertijd vergroot hij zijn kennis en beheersing van de hoofdtaal en zijn kennis van het land en de cultuur. In het tweede semester van het vierde jaar volgt de interne vertaalstage (15 EC) (skills lab) in het vertaalbureau van de Vertaalacademie, Zuyd Vertalingen. Onder auspiciën van docenten voeren studenten gesimuleerde en reële vertaalopdrachten uit en kunnen ze ook oefenen met de rol van office-manager of ICT-manager. De student volgt in het laatste semester ook een externe vertaalstage (15 EC) bij een vertaalbureau. Deze stage is onderdeel van het afstudeertraject, zie verder standaard 4.

Onderzoeksvaardigheden

Onderzoeksvaardigheden zijn geïntegreerd in de vertaalonderdelen, met name als het gaat om zoekstrategieën. Ook komen deze vaardigheden in de interne en externe vertaalstage geïntegreerd aan bod. In het Lees- en Vertaalproject in jaar drie maken studenten een vertaling van 3000 woorden waarbij zij ook achtergrondteksten moeten gebruiken. Ze worden onder meer beoordeeld op zoekstrategieën en kritisch brongebruik. Daarnaast schrijven ze voor dit onderdeel essays op het gebied van recht, economie en techniek op basis van bronnenonderzoek. Bij het afstudeerwerkstuk vakspecifiek vertalen schrijven studenten een vertaalkundig commentaar bij hun vertaling. Wetenschappelijk onderzoek komt verder aan bod in het vak vertaalwetenschap in jaar drie.

Studieloopbaanbegeleiding

Elke student krijgt een mentor voor zijn hele studieloopbaan. De mentor heeft in het eerste jaar vier keer en in het tweede jaar twee keer een evaluatiegesprek (functioneringsgesprek) met de student, waarin leerhouding, studielast, professionele houding en studievoortgang de revue passeren. Ook kan de student met zijn mentor de keuzes bespreken die hij in zijn studie moet

maken. Van elk evaluatiegesprek ondertekenen de student en de mentor het verslag. Indien nodig, worden er concrete afspraken geformuleerd, die dan weer de input voor het volgende gesprek leveren. Na het tweede jaar is studieloopbaanbegeleiding beschikbaar op initiatief van de student.

Studenten zijn over het algemeen tevreden over de inhoud van het programma, zo blijkt uit het studentenhoofdstuk in de Zelfevaluatie en uit de gesprekken van het panel met een aantal studenten. Het programma biedt volgens hen veel mogelijkheden om vertaalervaring op te doen. Het programma is volgens studenten voldoende uitdagend. De Taalstage buitenland in jaar drie vinden studenten zeer waardevol, vooral vanwege de verdere ontwikkeling van hun taalvaardigheid in de hoofdtal en voor hun persoonlijke ontwikkeling. De begeleiding hierbij vanuit de opleiding mag volgens hen wel wat intensiever. De studielast vinden studenten goed, niet te hoog en niet te laag. Een inhoudelijke wens van de studenten is eerder en meer aandacht in het curriculum voor de zakelijke aspecten van het beroep. Daarnaast is er behoefte onder studenten om meer aandacht te geven aan het vakgebied 'medisch'. Onderwijslogistiek gezien, pleiten studenten voor een evenwichtiger lesrooster, met een betere spreiding van de lessen over de week. Studenten zijn tevreden over de studieloopbaanbegeleiding en voelen zich thuis op de opleiding.

Het panel is van mening dat de eindcompetenties van het landelijk profiel in het programma zijn afgedekt. De relatie tussen de eindcompetenties en de leerdoelen van de leerlijnen en curriculumonderdelen is in de studiegidsen voldoende inzichtelijk gemaakt. Het programma kent een goede samenhang. De onderbouwing van de opzet van het programma is met de recente veranderingen in het curriculum versterkt, ook al is het effect van die veranderingen nog niet echt meetbaar. Het programma is praktijkgericht en breed, met niet alleen aandacht voor taalvaardigheid en vertaal-/ tolkvaardigheid, maar ook voor ICT en de toepassingsgebieden recht, economie en techniek. Studenten en alumni zijn overwegend positief over het programma, vooral vanwege de praktijkgerichtheid en breedte. Wel vragen zij om meer aandacht voor de zakelijke aspecten van het beroep. Het panel wil dit verzoek ondersteunen. In het programma is er in de ogen van het panel voldoende aandacht voor actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk, zoals nieuwe ICT-ontwikkelingen en nieuwe vormen van dienstverlening. De voorgeschreven vakliteratuur is over het algemeen actueel. Het programma biedt volgens het panel met de specialisaties en de invulling van de stages en minoren voldoende mogelijkheden om eigen accenten te leggen. De internationale oriëntatie is volgens het panel evident inherent aan het programma. Onderzoeksvaardigheden zijn in de ogen van het panel adequaat geïntegreerd in de vertaalvakken en in het vak Vertaalwetenschap, en dekken de onderzoekscompetentie voldoende af.

Het panel plaatst enige kanttekeningen bij het programma van de specialisatie Tolken. Het vond de schriftelijke informatievoorziening over deze specialisatie niet expliciet genoeg; bij zijn oordeel is het panel om die reden vooral afgegaan op de mondelinge uitleg door docenten en studenten. Op basis daarvan heeft het panel er voldoende vertrouwen in dat de studenten die de specialisatie voltooien, kunnen doorstromen naar een relevante vervolgopleiding of als beginnend beroepsbeoefenaar de tolkpraktijk tegemoet kunnen treden.

Het panel is van mening dat het programma studentgericht is met voldoende individuele aandacht voor de student. De studieloopbaanbegeleiding is goed ingericht. De begeleiding tijdens de Taalstage buitenland in het derde jaar kan volgens het panel intensiever.

Het panel ziet goede nieuwe ontwikkelingen in het programma, zoals de hierboven reeds genoemde recent gestarte integratie van de vakken Recht, Economie en Techniek in het vertaalonderwijs. Positief is het initiatief om de visie op het vertaalonderwijs opnieuw te herijken. Dat de opleiding (in het licht van studeerbaarheid, doceerbaarheid en betaalbaarheid) nadenkt over de hoeveelheid vertalingen die studenten moeten maken, is volgens het panel zeer waardevol. Deze hoeveelheid is in de ogen van het panel inderdaad hoog.

Didactisch concept

De Vertaalacademie gebruikt diverse werkvormen, zoals hoorcolleges, werkcolleges, practica, projecten en stages. Studenten voeren gedurende hun studie veel vertaalopdrachten uit om veel “vertaalkilometers” te maken. In het eerste jaar werken studenten veelal in kleine groepjes aan deze opdrachten, maar daarna worden de opdrachten individueler. Groepswork wordt in de loop van de studie ook gevarieerder; in het laatste jaar voeren studenten bijvoorbeeld gezamenlijk managementtaken uit in het Skills Lab. De opdrachten worden steeds complexer, waarbij van de student steeds meer zelfstandigheid wordt vereist. De rol van de docent verandert hierbij, van direct sturend in het eerste jaar tot gaandeweg meer coachend. De Vertaalacademie werkt met kleine onderwijsgroepen van gemiddeld twintig studenten.

Studeerbaarheid

Ook voor de Vertaalacademie is de optimalisatie van de studeerbaarheid een belangrijke uitdaging, zeker gezien de hoge uitval in het eerste jaar, zie ook *Schets van de opleiding*. De Vertaalacademie heeft voor dit doel diverse aanpassingen in het programma aangebracht en toont daarmee volgens het panel dat zij deze problematiek zeer serieus neemt. Zo heeft de Vertaalacademie ervoor gekozen de vreemde-taalverwerving en vertalen per semester te toetsen, in plaats van per blok, om de continuïteit te bevorderen. Toetsing per blok bleek niet bevorderlijk voor de taalverwerving te zijn. Met formatieve en summatieve deeltoetsen en wekelijkse feedbacksessies over gemaakte vertalingen krijgen studenten tussentijds geregeld inzicht in hun ontwikkeling bij deze onderdelen. Naar aanleiding van signalen over de zware studielast in jaar twee, heeft de Vertaalacademie in het tweede jaar een vrije studieruimte gecreëerd van drie studiepunten. De vakken Economie, Recht en Techniek zijn verplaatst naar de propedeuse en geïntegreerd in het vak Vertalen, zodat de inhoud van deze vakken op een meer integrale en toepassingsgerichte manier aan bod kan komen. Het panel oordeelt positief over deze initiatieven om de studeerbaarheid te verbeteren. Uit dit oogpunt wil zij de Vertaalacademie aansporen de in haar ogen grote hoeveelheid vertalingen die studenten moeten maken nog een keer kritisch tegen het licht te houden.

De opleiding hanteert een bsa-norm waarbij studenten aan het eind van de propedeuse ten minste 51 studiepunten moeten hebben behaald. Het panel begrijpt weliswaar dat de bsa-norm erop gericht is geen studenten te laten doorstromen die geen kans hebben de opleiding te voltooien, maar vraagt zich tegelijkertijd af of de combinatie van deze norm en studie-eenheden waarvoor een groot aantal studiepunten moet worden behaald er niet toe kan leiden dat studenten ten onrechte afvallen.

Docenten

Bij de Vertaalacademie zijn twintig docenten in dienst (13,8 fte.). Vrijwel alle docenten hebben een relevante mastergraad. Alle docenten beschikken over een didactische aantekening; ze hebben de cursus Basis Didactische Bekwaamheid of gelijkwaardig gevolgd. Het docententeam kan met de haar beschikbare expertise het programma goed afdekken. De docenten zijn op de hoogte van de ontwikkelingen binnen hun vakgebied, omdat ze zelf werkzaam zijn of zijn geweest als vertaler en/of tolk, door deelname aan relevant congressen en studiedagen en lidmaatschap van beroepsverenigingen. Professionaliseringsactiviteiten zijn verder ingebed in het facultaire scholingsprogramma, waarin onderwijsvernieuwing, onderwijsorganisatie en onderzoek de hoofdthema's zijn.

Het panel heeft een betrokken en hardwerkend docententeam leren kennen, dat na de recente interne problemen er flink de schouders onder zet. De Vertaalacademie heeft een cultuurverandering ingezet die merkbaar effect heeft op de docenten. Zij spreken elkaar meer aan en voelen zich meer gezamenlijk verantwoordelijk voor de Vertaalacademie. Docenten onderschrijven duidelijk het belang om zaken beter vast te leggen. Het panel heeft waardering voor het systeem van verschillende commissies (examencommissie, opleidingscommissie, curriculumcommissie en toetscommissie). Het lidmaatschap van docenten van deze commissies verhoogt de betrokkenheid bij het reilen en zeilen van de opleiding. Studenten oordelen positief over hun docenten. Zij zijn volgens hen benaderbaar, open en bereidwillig om te helpen.

Informatievoorziening en facilitaire voorzieningen

Voor de digitale informatievoorziening gebruikt de Vertaalacademie sinds september 2018 Moodle. Andere belangrijke informatiebronnen zijn de OER, de studiehandleidingen, de Info-uren en de mondelinge informatie verspreid door het management en docenten. In de Info-uren geeft de opleiding informatie over organisatorische zaken rond bijvoorbeeld, toetsing en stages. Uit het Studentenhoofdstuk in de Zelfevaluatie blijkt dat de interne communicatie, ondanks recente verbeteringen hierin, punt van aandacht blijft. Ook in het gesprek met het panel hebben studenten aangegeven dat de informatievoorziening in het afgelopen jaar zeker is verbeterd, maar dat er nog wel ruimte is voor verdere verbetering. Het werd het panel duidelijk dat de kleinschaligheid van de opleiding ertoe kan leiden dat er te veel informeel wordt gecommuniceerd en dat niet alle betrokkenen adequaat worden geïnformeerd. Studenten vinden de Info-uren een goed initiatief, maar de invulling ervan kan soms beter. Ze doen de suggestie aan de opleiding om tijdig van tevoren te communiceren welke onderwerpen in een Info-uur aan bod komen. De tijdigheid en eenduidigheid van de informatievoorziening kan volgens de studenten verder worden verbeterd. Het is voor de studenten niet altijd duidelijk bij wie ze moeten zijn voor welk probleem. Ook de onderlinge communicatie tussen docenten kan nog beter, aldus de studenten. Het panel wil er dan ook bij de Vertaalacademie op aandringen de gewenste verdere verbetering van de informatievoorziening spoedig en daadkrachtig aan te pakken. De facilitaire voorzieningen zijn naar het oordeel van de studenten in orde.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het systeem van toetsing van de Vertaalacademie voldoet aan de gangbare norm. De toetsen voldoen aan het hbo-niveau en sluiten aan bij de leerdoelen en/of competenties en de werkvormen. De mix van toetsvormen is passend hierbij. De navolgbaarheid van de beoordelingen van de toetsen is volgens het panel voor verbetering vatbaar. De beoordelingsformulieren kunnen aan inzichtelijkheid winnen. Het invullen hiervan kan consistenter. De informatievoorziening over de toetsing is adequaat. Het panel pleit voor meer focus in de toetsing. Het heeft toetsen gezien met in één toets veel verschillende onderdelen (vertaling, kennisvragen, terminologie et cetera). Dit is in haar ogen niet bevorderlijk voor een goede toetsbaarheid. Het panel heeft kunnen constateren dat in de propedeuse al een begin is gemaakt met het aanbieden van meer gerichte toetsing. Van de kwaliteit van de toetsen van de specialisatie Tolken heeft het panel alleen een indruk kunnen krijgen op basis van mondelinge informatie hierover van docenten en studenten en de toetsinformatie in de betreffende cursusbeschrijvingen. Deze indruk is overigens gematigd positief.

De kwaliteit van de toetsing en beoordeling is goed geborgd door de veelvuldige toepassing van het vier-ogen-principe en de activiteiten van de examencommissie en toetscommissie. Het panel heeft de indruk gekregen dat de examencommissie en toetscommissie hun werk goed verrichten en goed voor hun taken en verantwoordelijkheden zijn toegerust. Het panel spoort de opleiding aan de BKE-certificering van de examinatoren die nog niet BKE-gecertificeerd zijn, snel af te ronden. Dit zal de kwaliteit van toetsing en beoordeling verder kunnen verhogen.

Onderbouwing

Toetsing vormt volgens de Vertaalacademie een integraal en richtinggevend onderdeel van het leerproces. Studenten bewijzen door het afleggen van toetsen of zij de aangeboden stof met de daarin vervatte competenties voldoende beheersen en of zij leren van het resultaat van deze toetsen. Toetsing vindt niet alleen tijdens de toetsperiodes plaats; ook tijdens de cursussen wordt de voortgang van de studie getoetst door middel van taken en opdrachten.

Toetsplan

Het toetsplan is het uitgangspunt van het toetsbouwwerk van de Vertaalacademie. In dit plan staat aangegeven hoe de eindcompetenties op de onderscheiden niveaus in het curriculum aan de orde komen en op welke manier de toetsing plaatsvindt. Informatie over de toetsvormen en beoordelingscriteria staat vermeld in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). De Vertaalacademie heeft een verscheidenheid aan toetsvormen en toetsmomenten. De toetsvormen zijn zo realistisch mogelijk. Professionele aspecten als vertaalsnelheid en accuratesse kunnen in de toetsen worden verwerkt. De gekozen toetsvorm is afhankelijk van de leerlijn en de fase in het programma. In de propedeuse ligt het accent op de toetsing van

specifieke deelcompetenties, die meestal afzonderlijk worden getoetst. In de hoofdfase is er in toenemende mate integrale toetsing.

Het panel is van mening dat de Vertaalacademie hiermee een adequaat toetsstelsel heeft ingericht dat aansluit op de competenties en de gehanteerde werkvormen. Met de opleiding constateert het panel dat het toetsplan een sterk operationele invulling heeft. Als vervolgstap op de nieuw te formuleren onderwijsvisie wil de Vertaalacademie een nieuw toetsbeleid uitwerken en het bestaande toetsplan daarop aanpassen. Het panel ondersteunt dit streven.

Kwaliteit van toetsen en beoordelen

Het panel heeft een representatieve selectie van toetsmateriaal ingezien en de bijbehorende uitwerkingen en beoordelingen. Over het geheel genomen zijn de toetsen van voldoende niveau en sluiten zij in voldoende mate aan bij de betreffende leerdoelen. De toetsing voldoet in de ogen van het panel aan de eisen van validiteit en transparantie. Het panel pleit voor meer focus in de toetsing. Het heeft voorbeelden gezien van toetsen met veel verschillende onderdelen: vertaling, kennisvragen, terminologie et cetera. Dit is volgens het panel niet bevorderlijk voor een goede toetsbaarheid en brengt veel werklast met zich mee. Het panel heeft wel kunnen constateren dat in de propedeuse al een begin is gemaakt met het aanbieden van meer gerichte toetsing. Het uitbreiden van het gebruik van portfolio's is een andere aanbeveling die het panel in dit kader wil doen. De navolgbaarheid van de beoordelingen van de toetsen is volgens het panel over de hele linie voor verbetering vatbaar. De beoordelingsformulieren kunnen in het algemeen aan inzichtelijkheid winnen en het invullen van de beoordelingsformulieren aan consistentie. Van de kwaliteit van de toetsen van de specialisatie Tolken heeft het panel alleen een indruk kunnen krijgen op basis van mondelinge informatie hierover van docenten en studenten en de toetsinformatie in de betreffende cursusbeschrijvingen. Deze indruk is gematigd positief.

Borging

De examencommissie speelt een belangrijke rol in de kwaliteitsborging van de toetsing en beoordeling. De voorzitter van de examencommissie is zowel docent bij de Vertaalacademie als bij de opleiding Oriëntaalse Talen en Communicatie. Bij beide opleidingen vervult hij de rol van voorzitter van de examencommissie. De commissie bestaat verder uit een tweede docent van de Vertaalacademie en een externe secretaris. De borgingstaken voor de toetsing heeft de examencommissie gedelegeerd aan de toetscommissie. Mede naar aanleiding van de problemen binnen de Vertaalacademie in 2017 zijn de taken en verantwoordelijkheden van alle partijen betrokken bij de toetsing (opleidingsmanagement, examinatoren, examencommissie, toetscommissie en curriculum) nader gespecificeerd en vastgelegd. De rolafbakening tussen de commissie en het opleidingsmanagement is aangescherpt. De examencommissie maakt verder een slag 'van zorgen naar borgen'. De sturing van de toetscommissie door de examencommissie is verder verstevigd.

De toetscommissie controleert jaarlijks een selectie van toetsen en rapporteert haar bevindingen aan de examencommissie. Hieronder vallen een vast aantal kerntoetsen, die samen het merendeel van de competenties bestrijken. Het gaat onder meer om toetsen Nederlands voor Vertalers in het eerste en tweede jaar, de toetsen behorende bij de cursus Vakspecifiek vertalen in jaar drie en de eindwerken in het vierde jaar (Werkstuk Vakspecifiek vertalen en de Externe vertaalstage). Naast de kerntoetsen neemt de toetscommissie jaarlijks steekproefsgewijs een aantal andere toetsen onder de loep. In de vooranalyse controleert de toetscommissie of de

toetsinhoud en de toetsvorm zoals genoemd in de OER, in de toets zijn gebruikt. In de analyse bekijkt de commissie de normering en de betrouwbaarheid van de toets.

Een belangrijk ander borgingsaspect is het vier-ogen-principe dat de Vertaalacademie consequent toepast bij de toetsconstructie en de beoordeling van de onderdelen waarin de competenties op eindniveau worden getoetst, bij de specialisatie Tolken gaat het om vier oren. Daarnaast is de Vertaalacademie gestart met de BKE-scholing voor de examinatoren die nog niet BKE-gecertificeerd zijn. Verder professionalisering op het gebied van toetsing wordt het aankomende studiejaar ingevuld op geleide van de nieuwe onderwijsvisie en wordt verbonden aan de ontwikkeling van het nieuwe curriculum .

Het panel concludeert dat de borging van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling adequaat is geregeld. De toetsen voldoende aan de eisen van betrouwbaarheid. De taken en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen bij de toetsen zijn helder beschreven en bekend. Zowel de examencommissie als de toetscommissie geven een goede invulling aan hun taken en verantwoordelijkheden, zo heeft het panel uit hun recente verslagen en de gesprekken met leden van deze commissies opgemaakt. De leden van deze commissies zijn goed toegerust voor de uitoefening van hun taken en beide commissies hebben zich inmiddels duidelijk in de Vertaalacademie gepositioneerd. Het panel spoort de Vertaalacademie aan de verdere BKE-scholing op zo kort mogelijke termijn te realiseren.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het afstudeertraject kent voor alle specialisaties een goede opzet. De opleiding toont hiermee in voldoende mate aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De afstudeerdossiers voldoen volgens het panel aan het hbo-niveau. De vertalingen zijn volgens het panel van voldoende tot goede kwaliteit. Het panel plaatst wel kanttekeningen bij de inzichtelijkheid van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken. Alumni kijken met tevredenheid terug op de opleiding en vinden dat de opleiding hen goed heeft voorbereid op de beroepspraktijk. Wel vragen zij meer aandacht voor het onderwerp ondernemerschap. Vertegenwoordigers van het werkveld oordelen positief over de opleiding en de kwaliteit van de afgestudeerden. Afgestudeerden kunnen volgens hen ook goed omgaan met de factor tijd.

Onderbouwing

Afstudeeronderdelen

In het laatste jaar worden de competenties op het hoogste niveau getoetst in twee eindwerken: het Werkstuk Vakspecifiek vertalen VT-NL en de externe vertaalstage, die beide een studielast van 15 EC hebben. Voor de specialisaties toetst de Vertaalacademie de eindcompetenties in de cursussen van het eerste blok van het vierde jaar. Voor het Werkstuk Vakspecifiek vertalen maakt de student een vertaling van een tekst van 2000 woorden en schrijft daarbij een vertaalkundig en inhoudelijk commentaar. In het voortraject maakt de student op basis van drie voorstellen in overleg met de betrokken docenten een definitieve keuze van de brontekst, die van recente datum moet zijn en niet reeds vertaald. Tijdens het traject wordt de student begeleid door een vertaaldocent en een docent toepassingsgebied. Er vindt een aantal besprekingen plaats. De eindbeoordeling is in handen van twee examinatoren die niet bij de begeleiding zijn betrokken. De beoordeling van de vertaling telt voor 60% van het cijfer van het eindwerkstuk in; de beoordeling van het vertaalkundig commentaar voor 40%. Beide deelcijfers moeten voldoende zijn.

In het laatste semester loopt de student stage bij een extern vertaalbureau. Het aantal werkelijke praktijkmomenten is 336. Met deze stage wordt de student ondergedompeld in de beroepspraktijk als medewerker van een vertaalbureau. Hij werkt aan zijn professionele werkhouding en vergroot zijn vertaal- en revisievaardigheid. Hij werkt aan alle competenties op eindniveau. Iedere student solliciteert op drie stageplaatsen en doet daarmee sollicitatie-ervaring op. De student krijgt tijdens de stage begeleiding vanuit het stagebedrijf van de stageverlener/mentor en vanuit de opleiding van een stagedocent, die op afstand begeleidt. In overleg met zijn begeleiders stelt de student zijn leerdoelen voor de stage op. Gedurende de stage is er op de opleiding een verplichte terugkomdag. De stagebeoordeling bestaat uit drie elementen:

- Mondelinge reflectie: na afloop van de stage presenteren alle studenten tijdens de terugkomdag hun stage-ervaringen, beoordeeld door een team van docenten.
- Schriftelijke reflectie: de stagedocent beoordeelt het definitieve stageverslag.
- Eindbeoordeling stage: de stagecoördinator is verantwoordelijk voor de beoordeling van de stage en baseert deze beoordeling mede op de tussentijdse en eindbeoordeling van de stageverlener.

De onderdelen moeten elk afzonderlijk met een voldoende zijn beoordeeld.

Het panel is van mening dat de Vertaalacademie een adequaat afstudeertraject heeft ingericht, waarbij alle competenties op eindniveau worden getoetst, inclusief de technische, zakelijke en ondernemingsgerichte en beroepsethische competenties in de externe stage.

Kwaliteit afstudeerdossiers

Het panel heeft een steekproef van vijftien afstudeerdossiers met de bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd. Bij de steekproef is rekening gehouden met een goede afspiegeling van de verschillende talen en toepassingsgebieden. De afstudeerdossiers voldoen volgens het panel aan het hbo-niveau. De eindvertalingen zijn volgens het panel van voldoende tot goede kwaliteit. Het panel plaatst wel kanttekeningen bij de inzichtelijkheid van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken, zie ook standaard 3.

Functioneren afgestudeerden

Afgestudeerden komen goed en snel terecht in het werkveld in functies die aansluiten bij hun opleiding, zo blijkt uit de alumni-enquête van 2017. Zij komen vooral terecht bij vertaalbureaus. Afgestudeerden komen ook terecht bij internationale bedrijven, ambassades, ministeries en Europese instellingen. Ze werken als vertaler, maar bijvoorbeeld ook als revisor, redacteur, tekstschrijver of taaldocent. Diverse afgestudeerden hebben hun eigen vertaalbureau opgericht. Ongeveer een derde van de afgestudeerden studeert verder aan een masteropleiding vertalen of tolken in Nederland of in het buitenland. Alumni met wie het panel heeft gesproken, zijn tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk. Wel hadden zij graag dat er meer aandacht was besteed aan de ondernemerskant van de beroepspraktijk. Vertegenwoordigers van het werkveld met wie het panel heeft gesproken, hebben veel waardering voor de vakmatige kwaliteiten van de afgestudeerden van de Vertaalacademie. Afgestudeerden kunnen volgens hen ook goed omgaan met de factor tijd.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Goed
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoende
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoende
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende

Het panel heeft de Vertaalacademie van Zuyd Hogeschool leren kennen als een praktijkgerichte opleiding met een realistische kijk op zichzelf en op de beroepspraktijk. Het programma van de opleiding is studentgericht met een goede studiebegeleiding. De opleiding biedt studenten ruime keuzemogelijkheden en is inherent internationaal georiënteerd. De Vertaalacademie heeft goed gekwalificeerde, betrokken en hardwerkende docenten in dienst, die gewaardeerd worden door hun studenten. De opleiding heeft een moeilijke tijd achter de rug, hetgeen zij zelf ook aangeeft, maar lijkt zich goed te herpakken. Het panel heeft daar veel waardering voor. Er is binnen de opleiding een sterke wil om verder te verbeteren en te vernieuwen. De opleiding beschikt over veel potentieel hiertoe.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Vertaalacademie van Zuyd Hogeschool als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Algemeen

- Rond de formulering van de aangekondigde nieuwe, algemeen gedragen onderwijsvisie zo snel mogelijk af.
- Pas het curriculum aan op deze nieuwe visie en betrek daarbij de curriculumcommissie.
- Houd rekening met de financiële mogelijkheden van de opleiding en beperk zo nodig het aantal specialisaties.

Standaard 2

- Besteed in het programma meer aandacht aan de ondernemerskant van het beroep.
- Evalueer de nieuwe opzet en inhoud van het eerste jaar en ga na of de studeerbaarheid verder kan worden vergroot.
- Zet de in gang gezette verbetering van de interne communicatie tussen alle geledingen van de opleiding daadkrachtig voort.
- Zorg voor betere explicitering van het programma van de specialisatie Tolken.

Standaard 3

- Breng meer focus aan in de toetsing en stap af van toetsen met veel verschillende en uiteenlopende onderdelen.
- Maak de beoordelingsformulieren, met name bij de specialisatie, tolken inzichtelijker.
- Zet in op betere navolgbaarheid van de beoordelingen.
- Zorg voor spoedige BKE-certificering van de examinatoren die nog niet beschikken over het BKE-certificaat.

Bijlage

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijdstip	
08u30 – 9u	Presentatie
9u – 10u15	Materiaalbestudering en voorbereiding
10u15 – 10u45	Gesprek studenten jaar 3 via Skype (buitenlandstage)
10u55 – 11u40	Gesprek werkveld, werkveldcommissie, alumni en recent afgestudeerden 2017-2018
11u50 – 12u35	Gesprek studenten jaar 1 + 2 +4 (incl. Opleidingcommissie)
12u35 – 13u05	Lunch en overleg
13u05 – 13u35	Gesprek borging met examen-, curriculum-, opleidings- en toetscommissie
13u45 – 14u30	Gesprek docenten jaar 1 en 3
14u40 – 15u20	Gesprek docenten jaar 4 (afstudeerbegeleiders: interne en externe stage + werkstuk vakspecifiek vertalen)
15u30 – 16u00	Gesprek met opleidingsmanagement
16u00 – 16u45	Ontwikkelgesprek
16u45 – 17u45	Eventuele extra gesprekken en beoordelingsoverleg panel
17u45 – 18u00	Laatste gesprek opleidingsmanagement
18u00 – 18u15	Terugkoppeling bevindingen

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Documenten voorafgaand aan visitatie beschikbaar gesteld

- Beroepsprofiel en eindcompetenties
- Programma inhoud en beschrijving cursusonderdelen
- Studiehandleiding Vrije studieruimte Vertaalacademie jaar 2
- Stagegids Buitenlandse taalstage jaar 3, 2018 - 2019
- Studiehandleiding Vertaalpraktijk 2 – Interne vertaalstage jaar 4 (skills lab)
- Studiehandleiding Vertaalpraktijk Externe taalstage 4.3/4.4, Studiejaar 2018 – 2019, Jaar 4
- Studiehandleiding werkstuk vakspecifiek vertalen
- Specialisatie Tolken Vertaalacademie (informatie voor studenten)
- Onderwijs- en examenregeling (OER) 2018 – 2019 Bacheloropleiding Vertaalacademie
- Handboek Examencommissies Zuyd Hogeschool, 2016
- Examencommissie Vertaalacademie (informatie voor studenten)
- Jaarverslag Examencommissie Vertaalacademie 2016 – 2017
- Jaarverslag Examencommissie Vertaalacademie 2017 – 2018
- Planning toetsanalyse 2018 – 2019
- Protocol Archivering eindwerken Vertaalacademie en Oriëntaalse Talen en Communicatie
- Protocol Toetsarchivering Vertaalacademie en Oriëntaalse Talen en Communicatie
- Overzicht docententeam Vertaalacademie Zuyd Hogeschool

Documenten ter inzage tijdens visitatie

- Voorgescreven studiemateriaal (studieboeken, readers, et cetera)
- Studiehandleidingen
- Representatieve selectie van toetsmateriaal: opgaven, uitwerkingen van studenten en bijbehorende beoordelingen
- Selectie portfolio's Vertalen jaar 1
- Jaarverslagen toetscommissie 2016 – 2017 en 2017 – 2018
- Notulen vergaderingen Werkveldadviescommissie 2016 – 2019